

Méér dan papadag

Een inventarisatie van
vaderinitiatieven in
Nederland

Emancipator

voor mannen en emancipatie

Inhoud

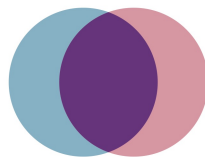
Betrokken vaderschap Hannah Mars	3
Emancipator: mannen, emancipatie en vaderschap Jens van Tricht	4
Vaderinitiatieven in Nederland: deel 1	8
Interview: Abdellah Mehraz, oprichter van Trias Pedagogica	20
Vaderinitiatieven in Nederland: deel 2	24
Interview: Marius van Regteren, mede-oprichter en voorzitter van VDRS	32
Vaderinitiatieven in Nederland: deel 3	36
De Alliantie Modern Ouderschap en het Platform Vaderschap Ilze Smit	38
Vader zoekt Verlof Lauren Smits	40
Waar staat papa? Renske Keizer	42
Verder lezen: Websites, blogs, fora en facebookpagina's voor vaders	46

Colofon

Dit is een uitgave van Emancipator, de Nederlandse organisatie voor mannen en emancipatie. Meer informatie: www.emancipator.nl.

Hoofd- en eindredactie en layout: Hannah Mars, m.m.v. Anna van der Heide. Deze publicatie is tot stand gekomen met steun van Rutgers, kenniscentrum seksualiteit.

Versie 2, juni 2017
© Emancipator

Emancipator
voor mannen en emancipatie

Betrokken vaderschap

Hannah Mars

Het belang van betrokken vaderschap wordt steeds breder erkend: in de politiek en door allerlei organisaties en instanties, maar ook op lokaal niveau. Er zijn ontzettend veel initiatieven, overal in Nederland, die zich bezighouden met of inzetten voor vaders of vaderschap. Al die initiatieven vormen samen een enorm netwerk en bereiken gezamenlijk duizenden vaders per jaar.

Met deze publicatie wil Emancipator, de Nederlandse organisatie voor mannen en emancipatie, een overzicht bieden van al die initiatieven en organisaties: wat ze doen, voor wie, en wat hun ideeën zijn over mannen- en vrouwenemancipatie. Zo'n overzicht is leuk voor die initiatieven om te zien wie er nog meer met dit onderwerp bezig zijn en hoe anderen dat aanpakken, maar deze inventarisatie kan hopelijk ook dienen als signaal voor wie zich nog niet realiseerde dat dit

onderwerp leeft. Hopelijk draagt deze publicatie eraan bij dat dit netwerk van vaderinitiatieven zich nog verder vertakt, dat het bewustzijn van het belang van betrokken vaderschap zich nog verder verspreidt en verankert, en dat het onderwerp hoger op de politieke agenda terechtkomt.

Behalve de inventarisatie van initiatieven is met de oprichters van twee van hen een interview opgenomen: Abdellah Mehrasz van Trias Pedagogica en Marius van Regteren van VDRS. Ook andere organisaties die zich bezighouden met dit thema zijn opgenomen in deze publicatie: Emancipator zelf, en daarnaast Vader zoekt Verlof, de Alliantie Modern Ouderschap en het Platform Vaderschap. Ten slotte is een artikel opgenomen van Renske Keizer, hoogleraar vaderschap aan de UvA, over het wetenschappelijke onderzoek naar het belang van betrokken vaderschap.

Emancipator: mannen, emancipatie en vaderschap

Jens van Tricht

"Mannen die zorgen, zijn de kerels van morgen" (Marianne Grünell, 1997)

De wereld is in verandering. Vrouwen zijn in verandering, mannen zijn in verandering. De rol en positie van jongens en mannen staan onder druk doordat de invulling en betekenis van mannelijkheid ter discussie staan. Er is een zoektocht gaande naar nieuwe invullingen van ons mens-zijn, nieuwe verhoudingen tussen mannen en vrouwen, nieuwe vormen van zingeving. En dus naar nieuwe vormen van mannelijkheid.

Betrokken vaderschap is zo'n nieuwe invulling van mannelijkheid die ook een nieuwe vorm van zingeving is. Wereldwijd kiezen steeds meer mannen voor een gelijkwaardige relatie met hun partner en een zorgzame relatie met hun kinderen. Vaders geven aan dat hun kwaliteit van leven vergroot en verdiept wordt doordat zij hun kinderen bewust zien opgroeien. Onderzoek wijst bovendien uit dat

betrokken vaderschap ook goed is voor kinderen en partners.

Emancipator

Emancipator is de Nederlandse organisatie voor mannen en emancipatie. Emancipator streeft naar een rechtvaardige samenleving. Daarvoor zijn rechtvaardige sekseverhoudingen onontbeerlijk, en daarvoor zijn een actieve bijdrage en betrokkenheid van mannen noodzakelijk. Mannen hebben een wereld te winnen bij veranderende sekseverhoudingen, want traditionele opvattingen over mannelijkheid zijn in allerlei opzichten beperkend en destructief. Door zich aan dit keurslijf te ontworstelen bevrijden mannen zichzelf en elkaar, en hun kinderen en de vrouwen in hun leven.

Mannenemancipatie gaat dus over de bijdrage die mannen leveren aan vrouwenemancipatie én over wat ze daar zelf bij te winnen hebben. Een wereld zonder mannelijk geweld is een noodzakelijke voorwaarde voor een

wereld waarin mannen en vrouwen zich in veiligheid, gelijkheid en gelijkwaardigheid ten volle als mens kunnen ontwikkelen. Gelijkheid is een noodzakelijke voorwaarde voor het maken van echt vrije keuzes. En gelijkwaardigheid is een noodzakelijke voorwaarde voor die gelijkheid, omdat het er niet alleen om gaat te erkennen dat mannen en vrouwen tot dezelfde dingen in staat zijn, maar ook om die dingen gelijk te waarderen.

Op het gebied van arbeid en zorg gaat mannemancipatie bijvoorbeeld over vraagstukken rond het vaderschapsverlof en mannen en mantelzorg - een onderwerp waarover we ook samen met Movisie de publicatie *Mannen en Mantelzorg. Niet te missen*¹ hebben uitgebracht. Alleen al door hun vaderschap te omarmen doorbreken mannen het stereotype beeld dat ze vooral bedoeld zijn als kostwinner en beschermer. Mannen die zorgen zijn per definitie roldoorbrekend.

MenEngage

Emancipator is voortgekomen uit de MenEngage Alliantie, waarin wereldwijd honderden organisaties samenwerken om jongens en mannen te betrekken bij emancipatie, in het belang

van mannen, vrouwen en kinderen. Emancipator is co-coördinator van MenEngage Europa en initiatiefnemer van MenEngage Nederland.

MenEngage is ontstaan uit het besef van professionals en activisten dat mannen en mannelijkheid een belangrijke rol spelen bij zo vele vraagstukken waar men zich in de wereld druk over maakt. Gemeenschappen zijn gebaat bij rechtvaardige seksverhoudingen en transformatie van opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid.

Naar aanleiding daarvan is bijvoorbeeld de White Ribbon Campagne ontstaan, die mannen oproept om zich uit te spreken over geweld tegen vrouwen. Ook organisaties als de International Planned Parenthood Federation, die zich inzet voor veilige seks en voortplanting, Promundo, Sonke Gender Justice en het Nederlands Rutgers zijn aangesloten bij de Alliantie.

Meer zorg, minder geweld

Mannenemancipatie gaat over het problematiseren en loskoppelen van de automatische associatie tussen mannen, mannelijkheid, dominantie en geweld, en over het verbinden van mannen en mannelijkheid met zorg-

zaamheid en compassie. In 2016 heeft Emancipator de White Ribbon-campagne naar Nederland gehaald. In de publiekscampagne "Geweld tegen vrouwen? Daar mag je nooit voor kiezen!"² spraken bekende Nederlanders als Typhoon, Dennis Weening, Meester Bart, Glenn Helberg en Olivier Siegelaar zich uit tegen geweld tegen vrouwen en sloten vele mannen zich bij het initiatief aan. Inmiddels geeft een groep jonge mannen vanuit Emancipator voorlichting op scholen over het onderwerp, als onderdeel van het internationale samenwerkingsproject IMAGINE.³ Ook in 2017 zal de White Ribbon-campagne in Nederland worden gevoerd.

Emancipator probeert dus om mannen te betrekken bij het voorkomen van geweld tegen vrouwen, maar zet zich ook in om betrokken vaderschap en zorgzame mannelijkheid te bevorderen. Daarnaast is Emancipator betrokken bij de maatschappelijke beweging voor acceptatie van seksuele en genderdiversiteit, en maakt Emancipator zich hard voor de ontwikkeling van positieve invullingen van mannelijke seksualiteit. Toen Emancipator begin 2016 om de tafel ging met de politieke jongerenorganisaties die de 'rokjesdemo' tegen geweld tegen

vrouwen hadden georganiseerd, ontstond uit dat samenwerkingsverband de campagne VaderZoekt-Verlof (pagina 38, red.).

Al deze en nog veel andere persoonlijke en maatschappelijke onderwerpen komen samen in de transformatie van mannelijkheid - het verruimen en veranderen van traditionele opvattingen over mannelijkheid zodat jongens en mannen zich in eerste instantie als mens in plaats van als man kunnen en mogen ontwikkelen.

TrotseZonenTrotseVaders en MenCare

Een voorloper en mede-oprichter van Emancipator, Stichting P=P, heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de projecten Toffe Jongens ("Sterk genoeg om aardig te zijn") en TrotseZonenTrotseVaders ("Ben je de vader die je wilt zijn?"). TrotseZonenTrotseVaders (pagina 23, red.) is lid van de internationale MenCare-campagne, die mannen ondersteunt om invulling te geven aan betrokken vaderschap en zorgzame mannelijkheid.

Mencare is een wereldwijde campagne die een positief beeld neerzet van mannen, vaders en vaderschap, die laat zien hoe betrokken vaderschap ten goede komt aan de

mannen zelf, hun partners, hun kinderen én gemeenschappen. De gewenste transformatie van mannelijkheid krijgt hierin concreet vorm: door voor kinderen te zorgen doorbreken mannen de stereotype beeldvorming over mannelijkheid, en het doorbreken van die stereotype beeldvorming maakt het voor mannen weer makkelijker om hun vaderschap serieus te nemen.

Zoals Emancipator voort is gekomen uit de MenEngage Alliantie, dat zelf weer voortkwam uit verschillende organisaties en maatschappelijke ontwikkelingen, zo is de MenCare-campagne een van de resultaten van de MenEngage Alliantie.

Een wereldwijde beweging
Duidelijk is dat we met Emancipator, MenEngage, MenCare en alle in deze brochure genoemde initiatieven deel uitmaken van een wereldwijde ontwikkeling. De zoektocht naar nieuwe, positieve invullingen van de rol van jongens en mannen is universeel in zijn verscheidenheid. We kunnen elkaar inspireren, van elkaar leren, met elkaar samenwerken en samen de maatschappelijke agenda beïnvloeden. We kunnen samen beweging genereren en wellicht een beweging vormen. Alle stukjes samen vormen een enorme puzzel.

MenEngage Alliance

working with men and boys for gender equality

MenCare

A GLOBAL FATHERHOOD CAMPAIGN

Noten

¹ www.movisie.nl/publicaties, zoek op "mannen en mantelzorg"

² zie www.daarmagjenooitvoorkiezen.nl

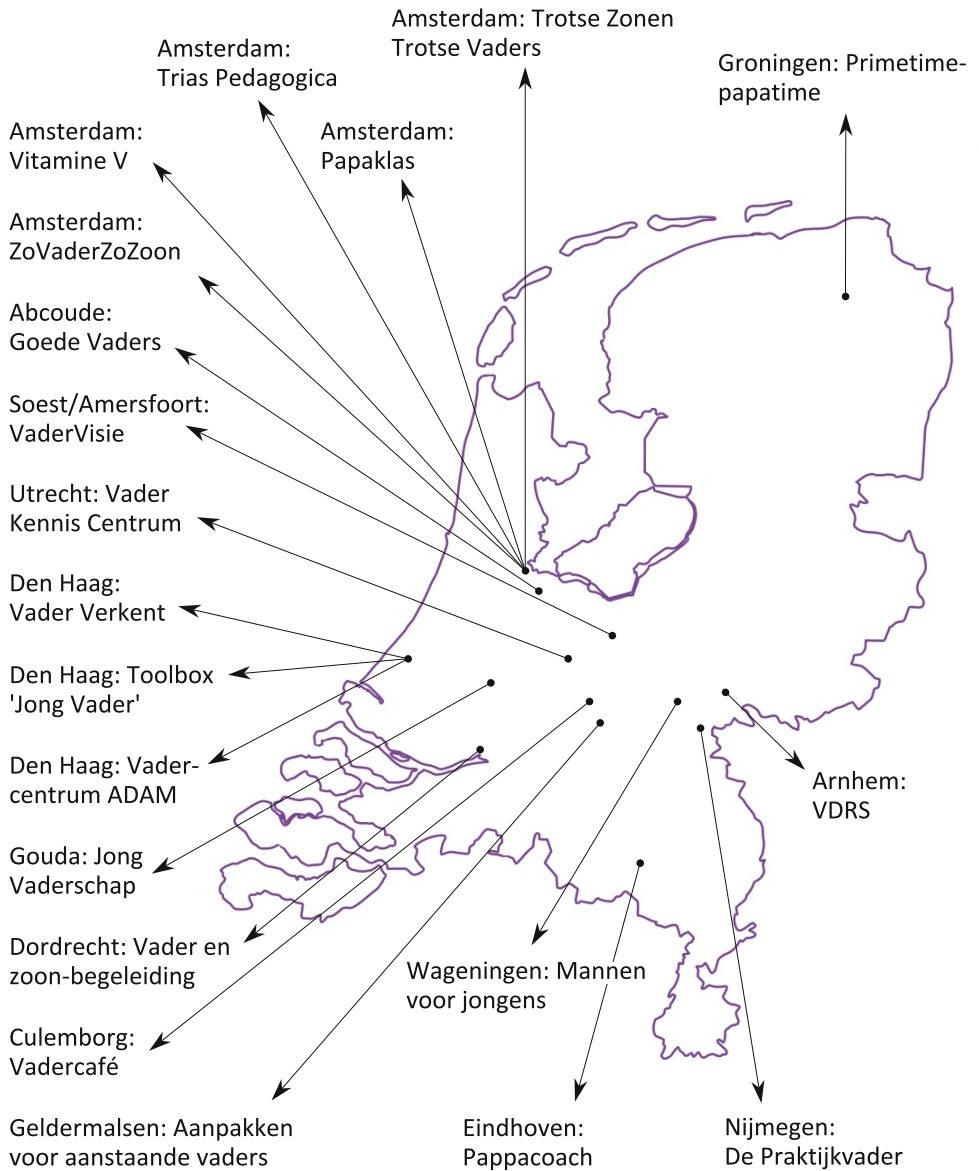
³ meer informatie op www.emancipator.nl/imagine

Vaderinitiatieven in Nederland

Op de volgende pagina's volgt op alfabetische volgorde een inventarisatie van organisaties en initiatieven in Nederland die zich inzetten voor vaders of vaderschap. Dat doen ze door workshops, cursussen of trainingen te geven, door methodieken te ontwikkelen of gewoon door informatievoorziening. De initiatieven richten zich op allerlei verschillende doelgroepen: aanstaande vaders, vaders van jonge kinderen, vaders van pubers en professionals die zélf met vaders werken. Ook het niveau waarop de initiatieven werken verschilt: van voetbalclinics en vadercafé's tot trainingen voor hulpverleners in de jeugdzorg. Eén ding hebben al deze initiatieven gemeen: ze vinden het belangrijk dat vaders betrokken zijn bij hun opgroeiende kinderen, en dat vaderbetrokkenheid nog meer gestimuleerd moet worden.

Gezamenlijk bereiken deze initiatieven duizenden vaders per jaar, overal in Nederland. Maar er is meer: alleen initiatieven die zich voornamelijk en expliciet bezighouden met vaders zijn opgenomen in dit overzicht. Dat wil zeggen: grotere welzijnsorganisaties die zich ook, maar minder duidelijk inzetten voor vaders zijn niet opgenomen, net als mannenorganisaties die zich enkel zijdelings bezighouden met vaders. Dat betekent dus dat er nog veel méér gebeurt aan vaderschap dan hier is verzameld.

De initiatieven die zijn opgenomen in deze inventarisatie is gevraagd een vragenlijst in te vullen over hun ontstaan, hun bezigheden en hun ideeën over vaderbetrokkenheid en mannen- en vrouwenemancipatie. Op basis daarvan is van ieder initiatief een zo compleet mogelijk 'profiel' opgesteld.

Aanpakken voor aanstaande vaders

Monkberry | vadercursus

Geldermalsen | David Borman | sinds 2009 | www.vadercursus.nl, www.monkberry.nl | info@vadercursus.nl, 06 4443 5019 | jaarlijks bereik: 200-500 cursisten | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers

In zijn werk als verloskundige signaleerde David Borman dat aanstaande vaders een achterstand hebben in kennis en kunde over zwangerschap en bevallen, waardoor zij zich vaak ongemakkelijk, onbehulpzaam en ongelukkig voelen ten aanzien van de zwangerschap van hun partner. Hij geeft daarom cursussen van een of twee bijeenkomsten voor aanstaande vaders, waarin hij hen informatie geeft over de zwangerschap, de bevalling en de kraamperiode van hun partner.

In de bijeenkomsten gaat hij in op het nut van het betrekken van vaders, hun rol in de zwangerschap, de bevalling en de kraamperiode, de communicatie tussen partners en tussen professionals en leken, en het belang van verloskundige informatie. De cursussen beogen vaders meer te betrekken bij hun kind en bij de transitie naar het ouderschap. Borman geeft ook cursussen aan professionals en heeft de vadercursus verwerkt in een boek, dat ook los van de cursus zelf te gebruiken is.

Emancipatie Voor Borman is de ideale taakverdeling in de opvoeding fiftyfifty. Vaders hebben een niet te onderschatten rol in de ontwikkeling en het opgroeien van een kind en zijn net zo belangrijk als moeders. Om bij te dragen aan vrouwenemancipatie zouden mannen moeten leren dat man-zijn niet betekent onderdrukken, en om bij te dragen aan mannenemancipatie zouden vrouwen vooral minder *maternal gatekeeping* moeten doen.

Goede vaders

Stichting The 7th Man
Bijeenkomsten, trainingen
"Jij, als voorbeeld voor hun toekomst"

*Abcoude | Bouke Schuurmans en Jan Sijbrandij | www.goedevaders.nl,
www.the7thman.nl | www.goedevaders.nl/contact, 06 4606 2096 | jaarlijks bereik:
onbekend | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers*

Stichting The 7th Man wil mannen empoweren en hen aanzetten tot beslissingen die niet alleen goed zijn voor henzelf, maar ook voor de volgende zeven generaties. Een van hun initiatieven is Goede Vaders, dat het doorgeven van veilig en verbindend gedrag en het dragen van verantwoordelijkheid van mannen wil ondersteunen, en hen bewust wil maken van hun voorbeeldfunctie. Er komt veel kijken bij goed vaderschap, maar vaders kunnen niet altijd ergens terecht met hun vragen. Vaak vinden vaders het moeilijk om dingen door te geven aan hun zoon die ze zelf nooit hebben geleerd.

Goede Vaders organiseert daarom maandelijks een bijeenkomst genaamd Vadervuur, waar (aanstaande) vaders ervaringen kunnen delen, elkaar vragen kunnen stellen en elkaar ondersteunen in het zo goed mogelijk vervullen van hun vaderrol. Er wordt ingegaan op vragen over keuzes die komen kijken bij het vaderschap, zoals over tijdsindeling, opvoedingskwesaties en emoties, en over de relatie tussen vaders en moeders.

Daarnaast organiseert de stichting vader-zoon-weekenden waar vaders en zoons hun band versterken door samen 'mannen-dingen' te doen, zoals vuur maken, worst grillen, boogschieten en slapen in een tipi, die aanleiding moeten geven tot goede gesprekken. Zo krijgt de vader een voorbeeldfunctie. Behalve Goede Vaders en de vader-zoon-weekenden heeft stichting The 7th Man een mannenjaargroep genaamd MOED (Man Op Elk Domein).

Jong Vaderschap

JOOZ: JSO en Siriz
Trainingen voor professionals,
ondersteuning van jonge ouders

*Gouda | José Huzen, Geeske Hoogenboezem, Ellen Sebrechts | sinds 2016 |
www.jooz.nu, www.jsn.nl/onze-opdrachten/jooz | j.huzen@jsn.nl, 06 3494 9826 |
jaarlijks bereik: 201-500 | financiering: subsidie rijksoverheid*

JOOZ (Jong Ouderschap en Onbedoelde Zwangerschap) is een landelijk programma voor preventie van onbedoelde zwangerschap en jong ouderschap. JSO en Siriz signaleerden dat beleid voor en hulp aan jonge ouders zich vrijwel alleen richt op de moeder, terwijl jonge vaders ook behoefte hebben aan ondersteuning. Organisaties en professionals weten niet altijd wat te doen met deze jongens. Met het programma Jong Vaderschap houdt JOOZ zich expliciet bezig met deze (zeer) jonge toekomstige vaders.

JOOZ richt zich op organisaties en professionals die werken met deze doelgroep. Verder wil JOOZ onderzoek doen naar de behoeften van jonge vaders en op basis daarvan een methodiek ontwikkelen en een training voor professionals. Ook worden er inspiratiebijeenkomsten georganiseerd over de omgang met en beleid ten aanzien van jonge vaders. JSO organiseert ook activiteiten en bijeenkomsten voor specifieke groepen vaders, bijvoorbeeld met een migranten- of vluchtelingenachtergrond.

Emancipatie De ideale taakverdeling tussen ouders verschilt per gezin en moet worden afgestemd op het stel. Het zou goed zijn om de verantwoordelijkheid voor de opvoeding niet enkel bij de moeder te leggen. Vaders blijven vaak buiten beeld, terwijl een betrokken vader positief is voor de ontwikkeling van kinderen. Door de transitie jeugdzorg krijgen gemeenten nu de kans om de rol van vaders in de opvoeding te versterken, die kans moeten ze benutten.

Mannen voor jongens

Expertisecentrum
Koningshart | Training
"In iedere jongen een mooie man"

*Wageningen | Ard Luijmes en Loek van der Lans | sinds 2015 | www.koningshart.nl |
ard@koningshart.nl, loek@koningshart.nl | jaarlijks bereik: 0-50 cursisten | financiering:
particuliere bijdragen van deelnemers, bijdrage van het Oranjefonds*

Stichting Koningshart signaleert dat jongens een gebrek hebben aan mannelijke rolmodellen, die belangrijk zijn voor hun transitie van jongen naar man en voor het vinden van hun mannelijkheid. De opleiding Mannen voor jongens heeft als doel mannen (beter) in staat te stellen jongens te begeleiden in hun transitie van jongen naar jonge-man en hen te versterken in hun rol van vader, peetoom, opa, professional, mentor, enzovoort. Mannen gaan in de training op zoek naar een manier om hun kwaliteiten en ervaringen in te zetten om jongens beter te begeleiden. Belangrijke thema's in de training zijn man-zijn, het tonen van kwetsbaarheid, en in je kracht staan.

Na afloop van de reeks trainingen is er de mogelijkheid mentor te worden van een jongen die behoefte heeft aan steun, en worden de deelnemers deel van het mentorennetwerk. Behalve de Mannen voor jongens-training verzorgt Koningshart ook Making of men-weekenden voor jongens.

Emancipatie Koningshart vindt de betrokkenheid van vaders zeer belangrijk. De taakverdeling tussen ouders is het liefst gelijk. Als dat niet mogelijk is, is het belangrijk dat de tijd die ouders met hun kinderen besteden quality time is. Mannen kunnen bijdragen aan vrouwenemancipatie door vanuit hun mannenenergie de veilige bedding voor vrouw en gezin te verzorgen. Vrouwen kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door met hun partner een tweeenheid te vormen: ieder vanuit eigen kracht.

Papaklas

Workshop
"Alles wat je moet weten
als aanstaande vader"

*Amsterdam | Sander de Heer en Floris Regouin | sinds 2016 | www.papaklas.nl,
www.facebook.com/papaklas | hallo@papaklas.nl | jaarlijks bereik: meer dan 500
deelnemers | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers*

De vaders van Papaklas hebben zelf ervaren hoe weinig informatie er is voor (aanstaande) vaders. Daarom organiseren ze workshopavonden voor aanstaande en kersverse vaders en geven ze informatie op sociale media. Ook zijn ze aanwezig op beurzen, zoals de Negenmaandenbeurs. In de workshop worden mannen klaargestoomd voor de bevalling en het vaderschap. Thema's waarop wordt ingegaan zijn zwangerschap en geboorte, opvoeding, en ouderlijke rolverdeling. Om vaders nog meer informatie te kunnen geven zou Papaklas nog actiever willen worden op meerdere platforms.

Emancipatie De taakverdeling tussen ouders zou nog veel gelijkjer moeten worden, want vaders zijn nog veel te weinig betrokken bij de opvoeding. Mannen kunnen bijdragen aan vrouwenemancipatie door vrouwen aan te moedigen weer hun oude baan of een aantal werkdagen op te pakken, door zelf meer voor de kleine te zorgen. Vrouwen kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door de (aanstaande) vader meer bij de zwangerschap en de opvoeding te betrekken.

Pappacoach

Cursussen, advies

*Eindhoven | Nelleke Smetsers | sinds 2017 | www.pappacoach.nl |
nelleke@pappacoach.nl, 06 2245 4728 | jaarlijks bereik: nog niet bekend | financiering:
particuliere bijdragen van deelnemers*

Als verloskundige heeft Nelleke Smetsers jarenlang meegemaakt hoe vaders aan de zijlijn stonden. Daarom zet zich nu in voor het vergroten van vaderbetrokkenheid: ze wil vaders zo goed mogelijk voorbereiden op en begeleiden bij hun vaderschap. Pappacoach organiseert daarom cursussen voor aanstaande vaders, in groepsverband of samen met hun partner, en biedt telefonisch hulp en advies. Thema's tijdens de cursussen zijn de anatomie en fysiologie van de zwangerschap, de bevalling en het kraambed, en de communicatie met partner en kind.

Emancipatie De taakverdeling tussen ouders zou een bewuste keuze moeten zijn van beide ouders. Ouders moeten daar duidelijke afspraken over maken en samen het gezin managen, zodat ze zorg en werk gelijkwaardig kunnen verdelen. Op die manier is er ruimte voor beide ouders om een persoonlijke band op te bouwen met hun kind. Vaderbetrokkenheid is een must, want vaders zijn minstens zo belangrijk als moeders. Mannen zouden kunnen bijdragen aan vrouwenemancipatie door respect te tonen en zorg en werk gelijkwaardig te verdelen. Vrouwen zouden kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door mannen te laten weten dat ook zij belangrijk zijn in de zorg, en door mede verantwoordelijkheid te nemen voor het inkomen.

Praktijkvader

de Praktijkvader
HAAL DE BESTE VADER UIT JEZELF!

Trainingen, blogs, podcasts

*Nijmegen/Beek | Jeroen de Jong, sinds 2013 | www.praktijkvader.nl |
info@praktijkvader.nl, 06 5234 0838 | jaarlijks bereik: meer dan 5000 cursisten, lezers en
luisteraars | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers*

Jeroen de Jong wil een serieus en aansprekend aanbod bieden voor mannen die het vaderschap serieus nemen en daarin willen groeien. Hij biedt vaderschaps- en relatietrainingen, blogs en podcasts, een Facebookpagina en een Twitter-account. Voor de podcasts interviewt De Jong experts over opvoeding en persoonlijke ontwikkeling. De training 'Vadervuur' is gericht op vaders die bewust invulling willen geven aan hun vaderschap. Daarnaast biedt de Praktijkvader twee keer per jaar de onlinetraining 'Vaderchallenge' aan. Mannen kunnen er met elkaar hun vaderschap ontdekken, erover leren en zelf groeien. Belangrijke thema's voor deze vaders zijn de opvoeding van hun kind(eren), de relatie met hun partner, hun persoonlijke ontwikkeling en persoonlijk leiderschap, en de relatie met hun eigen ouders.

Emancipatie De ideale taakverdeling tussen ouders is er een waarmee beide het eens zijn en waarin beide partners elkaar naar volledige tevredenheid ondersteunen in elkaars wensen, behoeftes en ontwikkeling. Een goede vader is een gelukkige vader, die keuzes maakt vanuit zijn hart. Dat komt vanzelf ten goede aan zijn kinderen. Voor zowel mannen- als vrouwenemancipatie zou het goed zijn als mannen en vrouwen open en eerlijk met elkaar in gesprek gaan, zonder agenda, oordelen of frustraties. Dan zullen ze er samen uitkomen.

Primetime- papatime

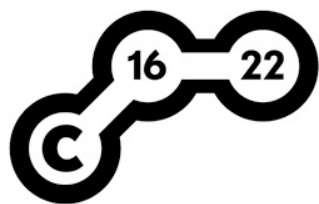

Mankracht en SKSG | Activiteiten

Groningen | sinds 2016 | www.primetime-papatime.nl, Facebook: [primetime-papatime](https://www.facebook.com/primetime-papatime) | info@mankrachtgroningen.nl | jaarlijks bereik: 200-500 vaders en kinderen | financiering: subsidie van de gemeente Groningen en andere fondsen

Mankracht Groningen en stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG) organiseren onder de naam 'primetime-papatime' gratis activiteiten en workshops speciaal voor vaders en hun kinderen tussen vier en dertien jaar. Zo willen ze vaders de kans bieden om leuke activiteiten te doen met hun kind en bewustwording creëren van het belang van betrokken vaderschap. In het afgelopen jaar hebben ze onder andere een voetbalclinic, workshops muziek, striptekenen en vliegers bouwen, een modderdag en een survival run georganiseerd.

Emancipatie Primetime-papatime ziet een gelijke verdeling van ouderschapstaken als het ideaal en vindt het belangrijk dat vaders betrokken zijn bij hun kinderen. Vrouwenemancipatie kan volgens hen bereikt worden door geen onderscheid te maken naar gender maar uit te gaan van het individu en volledige gelijkwaardigheid. Mannenemancipatie kan worden geholpen door de bijdrage van mannen aan de opvoeding meer te waarderen.

Toolbox 'Jong Vader'

Centrum 16•22
Training

*Den Haag | sinds 2016 | www.centrum1622.nl/actueel/training-toolbox-jong-vader |
www.centrum1622.nl/contact, 070 356 0154 | Den Haag | jaarlijks bereik: onbekend |
financiering: de toolbox is te koop*

Centrum 16•22 zet zich in voor vormingswerk in het onderwijs. De Toolbox 'Jong Vader' is gericht op preventie van (te) jong vaderschap. Jong Vader wil het gesprek aangaan met jong volwassen jongens over vaderschap, en bereiken dat deze jongeren weloverwogen keuzes maken. De toolbox is ontwikkeld in samenwerking met verschillende instellingen binnen de gemeente Den Haag. Gezien de positieve reacties van instellingen die de Toolbox in de praktijk gebruikten is de Toolbox landelijk beschikbaar gekomen, om zoveel mogelijk jongens te bereiken. Omdat voorlichting en preventie van tienerzwangerschappen zich met name richt op meisjes, richt deze toolbox zich specifiek op jongens. Zij worden vaak vergeten.

De toolbox is een goede methode om met jongens het gesprek aan te gaan over (te) jong vaderschap. Hij is bedoeld voor jongens van vijftien tot achttien jaar en wordt gebruikt in het onderwijs, in het sociaal-cultureel werk en in de hulpverlening. In de bijeenkomsten wordt gewerkt aan de hand van filmpjes waarin jonge vaders en moeders vertellen over hun ervaringen met jong ouderschap.

De eerste bijeenkomst staat in het teken van toekomstig vaderschap. Jongens reflecteren op hun eigen opvoeding en de invloed van culturele achtergrond op vaderschap, waardoor ze een breder beeld van vaderschap ontwikkelen. In de tweede bijeenkomst, gericht op preventie van te jong vaderschap, denken de jongens na over de rolverdeling van man en vrouw in een relatie en hun eigen rolmodellen, en leren ze over zwangerschapspreventie.

Trias Pedagogica

Discussiebijeenkomsten
en voorlichting | "Iedere
ouder wil het beste voor zijn kind"

Amsterdam | Abdellah Mehraz | sinds 2007 | www.triaspedagogica.nl |
info@triaspedagogica.nl, 020 779 31 30 | jaarlijks bereik: ca. 400 deelnemers | Trias
Pedagogica wordt ingehuurd door gemeentes en zorginstellingen

Trias Pedagogica is een adviesbureau voor vaderschap, opvoeding en interculturele pedagogiek. De naam verwijst naar de drie pedagogische omgevingen waarin een kind opgroeit: de school, het gezin en de maatschappij. Trias Pedagogica organiseert trainingstrajecten en voorlichting voor (aanstaande) vaders in de vorm van debatacties, met als doel hen in staat te stellen om hun rol als ouder zo goed mogelijk te vervullen. Daarnaast bieden ze individuele hulpverlening op maat voor gezinnen. Verder doet Trias Pedagogica onderzoek, ontwikkelt methodieken en lesprogramma's voor het onderwijs, en organiseert trainingen voor professionals in het onderwijs en de jeugdzorg.

Emancipatie Als je vaders bewust maakt, empowert en versterkt, dan is dat ook ten gunste van de emancipatie van moeders. Trias Pedagogica richt zich expliciet op het belang van het kind, maar bij alles wat we doen is emancipatie indirect een factor – we zeggen dat alleen niet hardop.

Meer over Trias Pedagogica en oprichter Abdellah Mehraz →

interview

Abdellah Mehraz

oprichter Trias Pedagogica

Waarom heb je Trias Pedagogica opgericht? “Dat verhaal begint bij mijn opvoeding. Mijn vader was een strenge man, ik was bang voor hem, en ik heb me altijd afgevraagd waarom ik niet met hem overweg kon. Dat was de aanleiding om pedagogiek te gaan studeren: ik wilde antwoord op die vraag.

“Na mijn studie, in 2003, ben ik begonnen vaders voorlichting te geven over opvoeding. Dat was heel moeilijk. Om te beginnen omdat de opvoeding toen nog heel erg gezien werd als de taak van de vrouw, maar ook omdat het bestaande cursusmateriaal niet geschikt was voor vaders met een migrantenachtergrond: de benadering paste niet bij hen. Daarom ben ik toen begonnen mijn eigen methodiek te ontwikkelen.

“Aan mijn eerste cursusgroep heb ik de vraag gesteld wat wij, als mannen, nodig hebben om onze rol in de opvoeding te vervullen. Daar kwamen toen zes onderwerpen uit die nog steeds de basis zijn van onze metho-

diek. In de zes of zeven jaar daarna heb ik met mijn cursus heel veel vaders bereikt, maar toch miste ik iets. Ik merkte namelijk dat ik alleen maar aan het zenden was, en veel mensen zaten wel te knikken maar ik merkte dat ik hen niet echt kon bereiken.”

Het was vooral voorlichting, en niet een gesprek? “Precies. Ik heb toen gemerkt dat deze vaders een andere aanpak hebben: ze willen meer pit in de communicatie, ze willen erover kunnen discussiëren, debatteren. In 2007 heb ik samen met een grote groep vaders een film gemaakt, en daardoor realiseerde ik me dat de vorm van een debat veel beter werkt om vaders actief te betrekken bij een onderwerp dan een cursus. Toen heb ik dus de eerste methodiek ontwikkeld, gericht op Marokkaanse vaders. We hebben namelijk gemerkt dat de debatvorm vooral vaders met een migrantenachtergrond aanspreekt.

Richt Trias Pedagogica zich alleen op vaders met een migrantenachtergrond? “Hoewel we inderdaad ooit zijn begonnen met Marokkaanse vaders richten we ons in principe op alle vaders. We hebben echter gemerkt dat autochtone vaders eigenlijk niet geïnteresseerd zijn om in groepsverband te praten over vaderschap of opvoeding. Zij praten er liever over met vrienden en zien er de noodzaak niet van om met andere vaders te discussiëren. Bij migranten werkt dat juist wel heel goed.”

Waar komt dat verschil vandaan denk je? “Ik denk zelf dat een van de redenen is dat vaders met een migrantenachtergrond zijn opgegroeid in een wijcultuur en al hun hele leven gewend zijn om alles samen te doen: zij komen uit een cultuur van sociale controle. Autochtone vaders zijn veel individualistischer, het is meer een ik-cultuur. Bij de tweede en derde generatie immigranten merk je nu trouwens dat ze ook steeds meer die kant op gaan, ze beginnen zich vragen te stellen bij dat gezamenlijke.”

Waar gaan de debatten over? “We bieden verschillende reeksen debatten aan. De eerste vier debatten in de

reeks zijn steeds hetzelfde, die zijn nodig om de vaders te motiveren en voor bewustwording en kennisoverdracht. De invulling van de rest van de debatten is afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever. Ze kunnen dan bijvoorbeeld kiezen voor debatten over agressie en huiselijk geweld, of over huiselijk geluk.”

Wie zijn die opdrachtgevers? “We werken meestal in opdracht van gemeentes of zorginstellingen. We hebben nu bijvoorbeeld een driejarige samenwerking met de gemeente Amsterdam. Zij kijken op welke gebieden er problemen zijn, bijvoorbeeld huiselijk geweld of opvoedingsproblemen, en wij gaan vervolgens met alle betrokken organisaties bekijken of er behoefte is aan een debatreeks. Wij werven ook de vaders – dat is het moeilijkst. We hebben onder tussen een groot netwerk in Amsterdam, met sleutelfiguren in bijvoorbeeld moskeeën en zorgorganisaties. Nu we bekender zijn wordt het ook steeds gemakkelijker om vaders te werven. Dit jaar hebben we ook gemerkt dat veel organisaties ons op eigen initiatief benaderen. Onze debatten en trainingen bereiken onder tussen vierhonderd vaders per jaar.”

Trias Pedagogica heeft niet alleen trainingen voor vaders maar ook voor professionals. Wat is het hoofdoel van de organisatie? “Dat zou je kunnen samenvatten in opvoeden, vaderschap en interculturele pedagogiek. Alles wat we doen gaat over vaders: zelfs als we met moeders werken gaat het eigenlijk over vaders: over de vraag hoe je als moeder je man kunt betrekken bij de opvoeding. Ook alles wat we met professionals doen gaat over vaders.

“Dan rijst natuurlijk de vraag of de vader het doel is of een middel. Voor ons staat het kind altijd centraal: het kind is het doel. Als het kind in een veilige, gezonde omgeving leeft, zijn wij tevreden. Maar meer dan negentig procent van de interventies voor ‘ouders’ is gericht op moeders. Wij denken dat elk kind een vader en een moeder nodig heeft – hoewel je natuurlijk allerlei verschillende gezins-samenstellingen hebt, en daar hebben wij ook alle respect voor.”

Jullie richten je op alle vaders? “Negen-tig procent van de vaders die bij ons komen is hetero, maar als een homo-stel hier komt zijn ze natuurlijk net zo goed welkom. Het is voor iedereen.”

Hoe zien jullie de ideale taakverdeling tussen ouders voor je? “Onze visie is: elk kind heeft twee ouderfiguren nodig. Dat moeten we dus zo veel mogelijk faciliteren. We willen niet betuttelen, en dat maakt ons ook sterk: we willen niet zeggen, vaders zijn hier goed in, moeders daarin. Nee, wij vinden dat ouders allebei moeten doen waar ze goed in zijn, en dat moeten afstemmen. Wij geloven dat beide ouders hun kwaliteiten hebben. We kijken wel naar onderzoeken naar de rollen van de ouders, maar we zullen daar altijd bij zeggen dat die typische dingen voor vaders of voor moeders niet op iedereen van toepassing zijn.

“Als je vaders bewust maakt en empowert, dan komt dat ook ten goede aan de emancipatie van moeders”

“Wij willen ons concentreren op de situatie waarin de vader zijn vaderschap kan vervullen. Dat is voor ons belangrijk. Want je kan nog zo graag willen dat vaders hun kinderen naar school brengen, dat kan niet altijd. Hetzelfde geldt voor voorlezen,

rapportbesprekingen, zwemles. Het is niet altijd mogelijk. En dan zijn goede afspraken belangrijk: je moet ook kunnen praten over de dingen die niet leuk zijn en niet goed lopen. Dat is onze visie: ouders moeten doen waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden.”

Waarom is vaderbetrokkenheid eigenlijk zo belangrijk? “Wij geloven heilig dat het in het belang is van kinderen als vaders betrokken zijn. Kinderen moeten opgroeien in een gezonde, veilige omgeving. Daar zijn betrokken ouders voor nodig.”

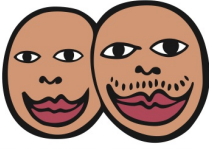
Ben je voorstander van het uitbreiden van het betaalde vaderschapsverlof? “Voor mij is de vraag belangrijk waarom we het vaderschapsverlof zouden willen uitbreiden. Je zou mensen er ten eerste bewust van moeten maken waarom vaderschapsverlof belangrijk is. Als vaders wel vrij nemen maar niet het besef hebben ze contact en vertrouwen moeten opbouwen met hun kind, dan heeft het geen zin en kost het alleen maar geld. Maar als je

mensen via een campagne er bewust van kunt maken dat het voor het kind belangrijk is, dan is dat heel goed. We hebben bijvoorbeeld meegedaan aan Vader zoekt verlof. Daar staan we achter, maar wel alleen als het vanuit die bewuste betrokkenheid komt.”

Stel, Trias Pedagogica krijgt een grote som geld, vrij te besteden. Wat zouden jullie daarmee doen? “Ik zou een mooie villa kopen, en een mooie auto. Haha, nee, ik zou zoveel mogelijk investeren in het betrekken van nog meer vaders. Ik zou daar onderzoek naar willen doen en er methodieken en interventies voor willen ontwikkelen – wat dat betreft zijn we erg creatief.”

Wat hoopt u op de lange termijn te bereiken? “Ik hoop dat er meer aandacht voor vaders komt en dat we uiteindelijk niet meer hoeven te praten over vaders, maar over ouders. Als je het nu hebt over ouders dan gaat het in negentig procent van de gevallen alleen over moeders, dat zou ik graag anders zien.”

TrotseZonenTrotseVaders

TROTSE ZONEN TROTSE VADERS

Stichting P=P | Methodiek
"Ben je de vader die je wilt zijn?"

*Amsterdam | Jens van Tricht | sinds 2010 | www.trotsezonentrotsevaders.nl |
jens@trotsezonentrotsevaders.nl | jaarlijks bereik: ca. vijftig personen | financiering:
subsidie, andere financiering*

TrotseZonenTrotseVaders (TZTV) is een methodiek waarmee professionals de betrokkenheid tussen vaders en (tiener)zonen kunnen versterken. TZTV is ontstaan omdat in de workshops 'Toffe Jongens – sterk genoeg om aardig te zijn' bleek dat de opvattingen van jongens over mannelijkheid worden gevormd onder invloed van vaders. De methodiek wil vaders zich bewust laten worden van het belang van hun rol, en zonen laten nadenken over wie ze zijn en wie ze willen worden. TZTV is ontwikkeld vanuit het idee dat betrokken vaderschap problemen helpt voorkomen. De methodiek heeft bovendien een positief effect op het welzijn van vaders en zonen, op de schoolprestaties en op het gezinsleven.

Emancipatie Opvoeding is vaderbetrokkenheid: ook afwezige vaders zijn in hun afwezigheid heel aanwezig, en aanwezige vaders kunnen afwezig zijn op sociaal-emotioneel vlak. We zouden het niet moeten hebben over mannen die op hun kinderen passen of die helpen bij het huishouden: het zijn hun eigen kinderen en hun eigen huishouden. Het zou moeten gaan over eerlijk delen van alle zorg en verantwoordelijkheid, op gelijke en gelijkwaardige basis. Mannen moeten bijdragen aan vrouwenemancipatie, anders komt het nooit af. Ze hebben daar bovendien een wereld bij te winnen: mannen moeten zich bevrijden van het knellende en destructieve keurslijf van traditionele mannelijkheid en vrouwen steunen in hun empowerment. Vrouwen kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door hen meer ruimte te geven in de opvoeding en het huishouden, en door de verantwoordelijkheid voor het gezinsinkomen samen te delen.

Vader en zoon- begeleiding

Indus: actieve hulpverlening | Training

Dordrecht | Indus bestaat sinds 2008 | www.indus-actievehulpverlening.nl/page/show/vaderzoon | info@indus-actievehulpverlening.nl, 078 750 4407 | jaarlijks bereik: onbekend | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers, soms uit pgb

De Vader en zoon-begeleiding van Indus heeft als doel het contact tussen vader en zoon te versterken, hen elkaar beter te laten leren kennen en te werken aan wederzijds vertrouwen. De trainingen zijn gericht op (stief-)vaders die het moeilijk vinden om te praten met hun zoon, bang zijn het contact te verliezen of het gevoel hebben dat hun zoon hun gezag niet accepteert. Er zijn twee trajecten: muurklimmen en weerbaarheidstraining.

Indus wil de kansen voor jongeren verbeteren en hun participatie in de maatschappij vergroten, en vooral laten zien dat iedereen het waard is geholpen te worden. Indus wil vooral investeren in ongemotiveerde jongeren omdat zij vaak het vertrouwen in de hulpverlening kwijt zijn, en volgt de speciale ontwikkelingsbehoeften van jongens en meisjes. Indus is opgericht omdat hulpverlenings-trajecten vaak niet aansluiten bij de behoeften van jongens, waardoor zij gedemotiveerd en hulpverleners gefrustreerd raken. Indus biedt nu ook trajecten aan voor meisjes, maar nog altijd vinden vooral jongens hun weg naar Indus.

Vader Kennis Centrum

Kenniscentrum, projecten
"Van kennis naar vader"

*Utrecht | Peter Tromp | sinds 1987/2006 | www.vaderkenniscentrum.nl |
secretariaat@vaderkenniscentrum.nl, 030 238 3636 | jaarlijks bereik: meer dan 500 |
financiering: subsidie Bernard van Leer Foundation, particuliere bijdragen*

Het Vader Kennis Centrum (VKC) is in 1987 opgericht als stichting Kind en Omgangsrecht. Sinds de naamsverandering in 2006 richt het centrum zich op het bevorderen van meer betrokken vaderschap, gedeeld ouderschap en vader-inclusief beleid. Volgens het VKC hebben vaders een grote achterstand in de zorg voor hun kinderen. Om die achterstand in te halen moeten overheidsbeleid en wetgeving vaderinclusiever worden. Daarnaast moet er meer voorlichting komen over betrokken vaderschap en moet de participatie van vaders in de zorg en het onderwijs worden gestimuleerd, zodat de werk-privébalans en de maatschappelijke bewustwording van de rol van vaders verbeteren. Daartoe heeft het VKC diverse projecten, waaronder de instelling van het hoogleraarschap vaderschap aan de Universiteit van Amsterdam, een jaarlijks vaderschaps-symposium en de jaarlijkse uitreiking van de vader(dag)-trofee. Daarnaast organiseert het centrum activiteiten voor vaders. Het VKC is lid van het Platform voor Europese Vaders.

Emancipatie De ideale verdeling van opvoeding van de kinderen en zorg voor het huishouden is fiftyfifty, want actieve en betrokken vaders zijn voor de zorg, opvoeding en ontwikkeling van kinderen net zo belangrijk als moeders. De emancipatie van mannen in het gezin draagt direct bij aan vrouwenemancipatie, doordat vrouwen meer ruimte krijgen voor hun carrière. Vrouwen zouden kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door een stap terug te doen in de zorg voor kinderen en ruimte te geven aan de unieke bijdrage van vaders, en zowel voor als na een scheiding ruimte moeten geven aan co-ouderschap.

Vader Verkent

Coaching en advies voor
vaders en professionals

*Den Haag | Johan van der Wiel | sinds 2016 | www.vaderverkent.nl |
johan@vaderverkent.nl, 06-36255808 | jaarlijks bereik: 50-100 vaders | financiering:
subsidie, particuliere bijdragen van deelnemers*

Johan van der Wiel werkte lange tijd in de jeugdzorg en merkte dat hij daar weinig vaders tegenkwam. Met Vader verkennt biedt hij vaders een individueel coachingstraject van minimaal drie sessies waarin de vader verkennt wat hij belangrijk vindt in het leven van zijn kind(eren) en hoe hij invulling wil geven aan zijn vader zijn. Vader verkennt biedt een klankbord voor praktische opvoedvragen en daarnaast trainingen en ontmoetingsgelegenheden voor professionals in de jeugdhulpverlening en welzijnzorg. Van der Wiel wil ruimte creëren voor vaderschap en mannen stimuleren hun plaats in te nemen als vader. Hij signaleert dat in de zorg de stereotype ouderlijke rolverdeling sterk uitvergroott zichtbaar is, en dat er nauwelijks aandacht is voor de man als betrokken, zorgende vader. Hij vindt het dus belangrijk om professionals in de zorg bewust te maken van de kracht van vaders en te zorgen dat er meer aandacht komt voor gezamenlijk ouderschap. Het zou bovendien mooi zijn als deelname aan dit soort trajecten minder duur zou zijn, zodat het verschil in vaderbetrokkenheid tussen armere en rijkere vaders niet nog verder wordt vergroot.

Emancipatie Het is belangrijk dat ouders zelf een bewuste invulling kunnen geven aan de ouderlijke taakverdeling en vaderlijke betrokkenheid. Mannen kunnen bijdragen aan vrouwenemancipatie door zelf hun plaats in te nemen in de opvoeding; vrouwen kunnen bijdragen aan mannenemancipatie door mannen in de opvoeding de ruimte te geven om het anders te doen. Voor veel vrouwen blijkt het moeilijk om de verzorging en opvoeding van kinderen uit handen te geven.

Mensenkind: holistische zorg voor geboorte en gezin Bijeenkomsten voor vaders

*Culemborg | Patrick Timmermans | 2016 | www.mensenkind.nu |
www.mensenkind.nu/contact | jaarlijks bereik: 50-100 deelnemers | financiering:
particuliere bijdragen van deelnemers*

Mensenkind is een holistisch centrum voor zorg rondom geboorte en gezin en werkt vanuit de visie dat mensen in een transitieperiode, zoals vader of moeder worden, empowered moeten worden. Voor vaders organiseert Mensenkind in samenwerking met Patrick Timmermans (zie ook Vadervisie, pagina 29) maandelijks een vadercafé, waar verse en aanstaande vaders de mogelijkheid hebben om elkaar te ontmoeten. Mensenkind wil bewustzijn creëren van de eigen psychische en emotionele thema's van vaders, aangezien die doorwerken in het vaderschap. Tijdens het Vadercafé wordt ingegaan op verwachtingen die deelnemers hebben van het vaderschap en hun ervaringen met vader worden en vader zijn, hun omgang met de dubbele rol van zoon van een vader en vader van een zoon, en het transformeren van punten uit hun eigen opvoeding. Ook meer praktische zaken komen ter sprake.

Emancipatie Mensenkind ziet het als het ideaal dat er helderheid en consensus is binnen een relatie wat betreft de taakverdeling tussen ouders, zodat mannen hun mannelijke kwaliteiten en vrouwen hun vrouwelijke kwaliteiten aan de opvoeding kunnen bijdragen. De betrokkenheid van vaders is van groot belang, want kinderen hebben een mannelijk rolmodel nodig. Mannen- en vrouwenemancipatie kan worden bereikt doordat beide ouders oog hebben voor hun eigen kwaliteiten én die van de ander, en herkennen dat niemand beter of ondergeschikt is maar dat de ouders elkaar aanvullen vanuit hun verschillend-zijn.

Vadercentrum ADAM

Welzijnsorganisatie M001
Ontmoetingsplaats, cursussen

*Den Haag, stadsdeel Laak | sinds 2000 | www.haagsevaders.nl | info@haagsevaders.nl,
070 205 2410 | Jaarlijks bereik: meer dan 1000 deelnemers | Financiering: particuliere
bijdragen van deelnemers*

Vadercentrum ADAM in Den Haag is een vrijwilligersorganisatie die mannen in achterstandssituaties mogelijkheden biedt om zich te ontwikkelen en hun maatschappelijke positie te versterken. In het centrum kunnen mannen dagelijks terecht voor verschillende activiteiten.

Vadercentrum ADAM is opgericht omdat mannen in stadsdeel Laak weinig kansen hadden om zich te ontwikkelen. Er worden verschillende cursussen aangeboden en activiteiten georganiseerd. Het centrum wil mannen mogelijkheden bieden, uitgaand van hun eigen kracht en werkend aan eigenwaarde en zelfrespect, en hen emanciperen, als man en als vader.

Vadercentrum ADAM is bestemd voor mannen vanaf achttien jaar van alle culturen uit het stadsdeel. Ook kinderen en jongeren zijn welkom, samen met hun vader. In de ontmoetingsruimte zijn ook vrouwen welkom, maar het cursussen- en activiteiten aanbod is voornamelijk gericht op mannen. Wekelijks zijn er culturele en sportactiviteiten, cursussen Nederlands en andere talen, EHBO, computeren, naaien, fietsreparatie, lassen, enzovoort. Daarnaast worden er ook eenmalige activiteiten en cursussen georganiseerd, bijvoorbeeld hardloopwedstrijden en cursussen opvoeden. Verder heeft Vadercentrum ADAM een buurtvadersproject genaamd 'Al-Wasl': 'contact', of 'bemiddeling'. Doel van dit team is de leefbaarheid en veiligheid in het stadsdeel te verbeteren, contact te maken met en tussen bewoners, en jongeren te motiveren te werken aan een goed toekomstperspectief.

Vader Visie

VADERVISIE

Trainingen en bijeenkomsten
"Vaderschap vanuit jouw kracht"

*Soest, Amersfoort | Patrick Timmermans | sinds 2015 | www.vadervisie.nl |
patrick@vadervisie.nl, 06 1696 4039 | jaarlijks bereik: meer dan 500 deelnemers |
financiering: particuliere bijdragen van deelnemers en organisaties*

Vanuit zijn eigen ervaring met het mannenwerk en zijn eigen zoektocht in bewust vaderschap is Patrick Timmermans gestart met het ondersteunen van vaders. Hij heeft vader zijn ervaren als een van de mooiste dingen in het leven van een man, maar ziet tegelijkertijd vaders om hem heen worstelen met hun vaderschap. Als individueel en groepsbegeleider ondersteunt Timmermans vaders om vanuit hun kracht en vanuit hun hart in het vaderschap te staan. Hij organiseert maandelijks een vadercafé in Amsterdam (en ook bij Mensenkind, zie pagina 27). Daarnaast biedt hij trainingen aan voor vaders, met uiteenlopende onderwerpen. Door de activiteiten wil Timmermans vaders met elkaar verbinden en hen steun laten vinden bij elkaar. Organisaties en overheid zouden het belang van de rol van vaders moeten erkennen, en in rechtspraak zouden vaders gelijkwaardiger moeten worden behandeld. Timmermans zou graag de website www.vadercafé.nl opzetten, waarop vadercafé's aangekondigd kunnen worden. Op die website zou ook een forum moeten komen voor vaders.

Emancipatie De beste taakverdeling tussen ouders wordt bereikt door de klassieke rolverdeling los te laten en beide ouders voor zichzelf te laten bepalen wat ze kunnen en willen bijdragen aan de opvoeding. Ouders kunnen er samen, als team, uitkomen. Vaderbetrokkenheid bij de opvoeding zou erin moeten bestaan dat vaders volop, vanuit hun hart en met bewustzijn, in het vaderschap staan. Als beide ouders hun verantwoordelijkheid nemen en niet steeds de strijd met de andere sekse aangaan, draagt dat bij aan zowel mannen- als vrouwen-emancipatie.

VDRS

Blogs, bijeenkomsten, workshops "Investeer in je vaderschap"

*Arnhem | Marius van Regteren | sinds 2012 | www.vdrs.nl | marius@vitaldaddy.nl,
info@vdrs.nl, 316 2043 2681 | jaarlijks bereik: onbekend | financiering: subsidie
gemeente Arnhem, particuliere bijdragen van deelnemers, inzet vrijwilligers*

VDRS, voorheen blogplatform Vital Daddy, zet zich in om vaders te helpen om zichzelf en daarmee de mensen om hen heen tot bloei te brengen. Vaders zijn zich nog niet voldoende bewust van het belang van hun rol voor hun kinderen. Er lopen drie projecten: The Godfathers biedt intervisiebijeenkomsten voor vaders waar door deelnemers ingebrachte thema's worden besproken; Vaders op School probeert meer vaders voor de klas te krijgen en te betrekken bij scholen; en Vader in Progress is een driedelige workshop over de persoonlijke invulling van vaderschap. Daarnaast geeft VDRS workshops aan professionals over het betrekken en aanspreken van vaders, tot dusver in Utrecht, Arnhem en Groningen. Behalve de vaders zelf profiteren ook kinderen en moeders van meer betrokken vaderschap.

De rolverdeling tussen ouders hoeft niet per se fiftyfifty, je moet vooral kijken wanneer het passend is dat je er voor je kinderen bent. Niet één dag, maar elke dag. Het zou goed zijn als we daar gewoon lef in zouden durven tonen in Nederland, ook naar de baas en vanuit organisaties zelf. Vrouwen voelen zich vaak verantwoordelijk, bijvoorbeeld als hun kindje ziek is. Maar als vaders meer hun rol pakken kunnen we daar veel meer in ontspannen. Dan worden vrouwen minder in hun rol gedwongen en wordt de zorg gelijkwaardiger, en dat draagt bij aan zowel mannen- als vrouwenemancipatie.

Meer over VDRS en oprichter Marius van Regteren →

interview

Marius van Regteren

mede-oprichter en
voorzitter van VDRS

Op welke vaders richt VDRS zich?

“Bij ons moet het er altijd om gaan wat het beste is voor het kind. Wij geloven dat een actieve vaderrol goed is voor de ontwikkeling van kinderen, maar veel vaders zijn zich nog niet bewust van het belang van hun rol. Het is als een normale verdeling: aan de achterkant heb je vaders die nooit wat met ons zullen willen, en je hoeft ook niet te investeren in te proberen hen te bereiken. Aan de voorkant heb je een klein aantal actievelingen – dat zijn wij en andere vaderorganisaties –, gevolgd door een clubje vaders die denken, drommels, ik moet nu een paar dingen anders doen. Dan heb je nog een hele grote groep in het midden, en ik zou het wel een uitdaging vinden om ook een deel van die groep te bereiken.

“Ik denk dat het goed is om in het aanbod van VDRS de hele levenscyclus af te dekken. Naar mate de kinderen ouder worden verandert je rol, je gaat dan meer op zoek naar

diepgang. Wij willen graag die twee lagen van vaderschap laten zien. Ik snap heel goed dat vaders niet allemaal meteen met hun eigen thema’s aan de slag willen. Zij kunnen wel heel goed op die bovenste laag lichtvoetig dingen doen met hun kinderen, maar uiteindelijk, als ze willen, kunnen ze ook kijken of ze die verdiepingsslag kunnen maken.”

Hoe krijgt die tweede laag vorm in de workshops? “We zijn daarmee bezig met The Godfathers, een intervisie-bijeenkomst voor vaders. We denken daar volgens een intervisie-achtige methode na over een thema dat een vader inbrengt. Dat is voor ons een manier om op die tweede laag te komen en daarbij kunnen we ook de kwetsbaarheid van vaderschap bespreekbaar maken: het is niet alleen maar jezelf groot maken, schreeuwen en aan het werk, in vaderschap zit ook een hele andere kant.

Dan gaat het er dus vooral om heel bewust bezig te zijn met je eigen vaderschap? “Ja, dat is het vooral. Uiteindelijk is het toch ook heel persoonlijk, hoewel er wel wat generieke thema’s in zitten. Ik was bijvoorbeeld eens bij een Vaders in Progress-bijeenkomst en toen had ik een gesprekje met een vader die mij vertelde dat toen hij een jaar of zes was, zijn vader hem en zijn broertje ‘s nachts meenam naar het strand. En hij zei: ik ruik nu nog de geur, ik voel nu nog de wind, ik zie nu nog de beestjes in het maanlicht. Het was heel spannend en het voelde tegelijk heel veilig, want ik was bij papa. Dat vond ik zo gaaf. Ik dacht, zo is het, om avontuurlijke maar toch veilige dingen met je vader te doen. Over dertig jaar herinneren ze zich nog steeds iets wat je nu zou kunnen doen. Dat soort dingen vind ik heel mooi.”

Wie geven al die workshops eigenlijk? “Veel van onze vrijwilligers hebben een trainings- of coachingsachtergrond. We werken daarnaast bijvoorbeeld steeds actiever samen met David Borman van Vadercursus (pagina 10, red.) en Patrick Timmermans van VaderVisie (pagina 29, red.). Er zitten een aantal mensen bij ons die het leuk vinden en

die ook de kwaliteiten hebben om dit soort dingen te leiden. Bij alle initiatieven gaat het eigenlijk zo dat iemand die iets wil doen zich bij ons kan melden, en wij helpen hem dan op weg. Het is heel laagdrempelig. We willen vooral de mensen empoweren die het willen oppakken. Een belangrijk principe daarbij is: eigen vaderschap eerst. Het kan niet zo zijn dat wij onszelf over de kop werken en dat ten koste gaat van ons eigen vaderschap, terwijl dat juist is wat we verdedigen.”

Wat vind je van de discussie over vaderschapsverlof? “Ik vind dat een relevante discussie. Naar mijn idee zou vaderschapsverlof vooral flexibel ingericht moeten worden, kijkend naar wat een vader nodig heeft om zijn vaderrol in te vullen. Hetzelfde geldt voor moeders. Ik zou pleiten voor een liberaal model dat passend is voor Nederland, niet per se een een-op-eenkopie van de Scandinavische landen.

“Wat ik wel bijzonder vind is dat vooral vrouwen bezig lijken te zijn met het vaderschapsverlof. Maar in relatie met vaderschap zie ik ook een mogelijkheid om ruimte te creëren, want als vaders hun rol invullen komt er ook heel veel ruimte voor vrouwen. Als mannen echt hun rol pakken – en

dan bedoel ik echt hun rol, niet één dagje papadag ofzo – dan komt er veel meer ruimte.

Vaderschapsverlof kan dan ook bijdragen aan emancipatie? “Ja, dat denk ik wel. Het is belangrijk dat vrouwen de zorg kunnen loslaten, om vaders, die vaak al vanaf vóór de bevalling wat op achterstand staan, ook de kans te geven. Die zorgzame, kwetsbare kant van vaderschap moeten veel mannen nog ontwikkelen. Want door de emancipatie zijn veel vrouwen nu wel ‘opgeleid’ voor taken en beroepen die eerst werden gezien als mannenwerk, maar niet andersom. Dat moeten mannen nog zelf uitzoeken en dat voelt oneerlijk. Vanuit VDRS willen we ze daarbij waar nodig een steuntje in de rug geven.

“Als mannen echt hun vaderrol pakken komt er ook meer ruimte voor vrouwen”

“Ook werkgevers zijn denk ik een hele belangrijke doelgroep. Ik denk dat we in de toekomst kritischer gaan worden over het beleid van bedrijven op het gebied van ouderschap. Dan bedoel ik niet welke regeltjes er zijn maar de

bedrijfscultuur. Ik zie dat heel veel vrouwen het moeilijk krijgen als ze moeder zijn en ze moeten terug het arbeidsproces in, en hetzelfde geldt voor mannen die vader zijn geworden en liever iets meer thuis zouden willen zijn.”

Je zei net al dat de taakverdeling niet fiftyfifty hoeft te zijn en dat ouders vooral moeten kijken wat passend is. Is dat ook hoe u de ideale taakverdeling van ouders ziet? “Ik denk, wat is betrokken vaderschap? Voor mij is dat dat ik weet wat er speelt, dat ik weet hoe het met mijn kinderen is en dat ik daar ook op kan reageren. En ik denk dat dat ook voor moeders geldt. En moet het dan per se fiftyfifty zijn? Daar geloof ik niet in. Ik denk dat het een gesprek moet zijn tussen ouders. Het kan natuurlijk niet altijd, en niet voor alle vaders, maar er is meer te doen op het gebied van flexibiliteit. Meer dan om tijd gaat het om een mindset en een bepaalde bewustwording.

“Naar mijn idee is aanwezig zijn bovendien niet alleen fysiek, het is ook mentaal-emotioneel. Ik merk bijvoorbeeld dat nu mijn kinderen wat ouder zijn, Whatsapp een hele goede manier is om betrokken te zijn. Even

dat appje, 'hoe is het gegaan?'. Ik vind dat ook een vorm van betrokkenheid, maar dan ben je dus niet fysiek met elkaar. De vraag is dus, als we het hebben over ouderbetrokkenheid, waar hebben we het dan over? Het is volgens mij belangrijk dat je in ieder geval connected bent met je kind."

Wat denk je dat er nog moet gebeuren om het doel van VDRS te bereiken?

"Daar is absoluut groei voor nodig. Het zou mooi zijn als er overal in Nederland initiatieven zouden zijn op het gebied van vaderschap, overal lokale intervisiebijeenkomsten en evenementen, en dat vaders elkaar aansteken. De beweging moet verder.

"Daarnaast is een goede campagne nodig zodat alle vaders in Nederland weten van ons bestaan. Daar hebben wij nu nog geen budget voor, maar je ziet dat als ze er veel marketingbudget tegenaan gooien er wel kans van slagen is. En dat is nodig, want ik vraag me toch af wat die mainstream groep vaders nou merkt van waar wij mee bezig zijn."

Stel, VDRS zou een grote som geld krijgen, wat zou je daar dan mee doen? "Wij zijn een vrijwilligersorganisatie, dat betekent dus dat veel van onze vaders ook andere dingen doen. Als we geld zouden krijgen zou ik graag een wat professionelere organisatie neer willen zetten, zodat er iets meer body is: niet alleen vrijwilligers met het hart op de goede plek, maar ook wat meer capaciteit en deskundigheid.

"Het tweede waar ik geld aan zou willen besteden is meer vaderprojecten op te starten, om op een slimme, leuke manier vaders te bereiken. Daarbij moet je de juiste snaar aanslaan, dat luistert heel nauw. Het derde is een goede campagne om te zorgen dat alle vaders in Nederland weten dat we bestaan en ze prikkelen om mee te doen. En we zouden een uniek vaderboek willen schrijven, een combinatie van ervaringen en wetenschappelijke kennis. Dat is een mooie ijsbreker om in de media te komen."

Vitamine Vader

Coaching
"Vaderschap is een voorrecht"

*Amsterdam | Orville Breeveld | sinds 2009 | www.vitaminevader.nl,
www.facebook.com/vitaminevader | Info@vitaminevader.nl, 020 123 4567 | jaarlijks
bereik: onbekend | financiering: onbekend*

Vitamine V is een platform dat goed vaderschap wil veroorzaken door het voorrecht van vader zijn uit te dragen. Vitamine V organiseert activiteiten voor ouders en kinderen en heeft daarnaast een aantal projecten lopen. In Round tables delen (aanstaande) vaders hun ervaringen met elkaar en met een publiek, om hen te inspireren open te communiceren met hun kinderen hun partner en met andere vaders. De methodiek Vaders op School wil kinderen in Amsterdam Zuidoost, die vaak opgroeien zonder vader(figuur), de waarde van een vader laten ervaren door op scholen door Vitamine V getrainde vaders activiteiten te laten ondernemen met kinderen. De methodiek Vader vertelt is opgezet om de intellectuele relatie tussen vaders en kinderen te stimuleren en hun communicatie te verrijken. Vaders begeleiden kinderen immers ook in de manier waarop ze naar de wereld kijken. Ten slotte probeert Vitamine V door middel van het project Parents team building: papas meet the mamas de communicatie en de teamspirit tussen vaders en moeders te bevorderen. Verder biedt Vitamine V coaching, trainingen en workshops op maat, op evenementen, in het bedrijfsleven en bij kleinere maatschappelijke evenementen. Centrale thema's zijn vaderschap, mannenkwesties en opvoedingsgerelateerde onderwerpen.

Vitamine V ziet vaders als onmisbaar voor de ontwikkeling van kinderen en vindt het daarom belangrijk dat vaders al vroeg in het leven van hun kinderen hun rol invullen. Vandaar ook de naam: de aanwezigheid van een vader in de opvoeding van een kind is net zo essentieel als in het menselijk lichaam de aanwezigheid van vitamines. Volgens Vitamine V is de bijdrage van een vader uniek, en kunnen en mogen moeders de opvoeding niet alleen doen.

Zo Vader Zo Zoon

Coaching en training
"Ervaren door te doen"

Amsterdam | Ronny Pais en Ricardo de Randamie | sinds 2011 |

*www.zovaderzozoon.com | info@zovaderzozoon.com, 316 1308 8829 | Amsterdam |
jaarlijks bereik: ca. 50 deelnemers | financiering: particuliere bijdragen van deelnemers*

ZVZZ is opgericht vanuit de behoefte aan vadervriendelijke methodieken in de hulpverlening en opvoedondersteuning, aangezien die instellingen door vaders vaak worden ervaren als 'vrouwenbolwerken'. Een mangericht aanbod, gericht op de positieve ontwikkeling van de (jonge) man, ontbreekt. Jongens van wie de vader uit beeld is ontberen een rolmodel, en omdat mannelijke rolmodellen een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van kinderen willen de vaders van ZVZZ voorzien in die behoefte.

ZVZZ biedt trainingen op maat voor jongens vanaf zeven jaar die beter contact willen met hun vader, of andersom, en waarbij sprake is van gedragsproblematiek. In de trainingen staan contact, samenwerken en communiceren centraal. De trainingen worden gegeven door vaders Ronny, maatschappelijk werker en contextueel systeem-hulpverlener, en Ricardo, kok, aannemer en voormalig professioneel kickbokser. Er zijn drie verschillende trainingen: voor jongens, om door het opwerpen van rolmodellen hun ontwikkeling te stimuleren, voor vaders en zonen, om de verbinding tussen hen te versterken, en voor vaders, om andere vaders te ontmoeten en na te denken over hun rol van vader. In alle trainingen wordt toegewerkt naar bewustwording van het eigen gedrag en het behalen van persoonlijke doelen.

De Alliantie Modern Ouderschap & het Platform Vaderschap

Ilze Smit

De Alliantie Modern Ouderschap bestaat uit Rutgers, WOMEN Inc. en de Bernard van Leer Foundation. Het ultieme doel is dat alle ouders in staat zijn om optimaal bij te dragen aan de ontwikkeling van hun jonge kind(eren) (0-3 jaar), en dat te combineren met werk. We willen dat er in 2019 minder maatschappelijke en beleidsmatige belemmeringen zijn voor jonge ouders om vrije en geïnformeerde keuzes te maken over zorg voor hun kind en de balans met werk.

Gedeelde kernwaarden van de drie organisaties zijn gelijke kansen voor alle kinderen om zich optimaal te ontwikkelen, gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen en het benaderen van ouderschap als positieve kans. We willen ervoor zorgen dat alle kinderen in de eerste duizend dagen van hun leven optimaal ondersteund kunnen worden door hun ouders, met steun van de overheid en maatschappij, dat de positie van vrouwen in de maatschappij en in het gezin versterkt

wordt en dat mannen en vrouwen in gelijke mate geïnspireerd worden om zorgzame partners en ouders te zijn. Daarbij hoort ook een betaald babyverlof, gelijkwaardig op te nemen door beide ouders.

Deze visie staat open voor alle relatievormen en gezinsstructuren. Om onze boodschap pakkend te maken hebben we het in het publieke debat over 'vaderschapsverlof', maar dit staat gelijk aan de meer beleidsmatige term 'partnerschapsverlof'.

De Alliantie werkt met verschillende partijen in Den Haag om het beleid voor een goede zorg- en werkbalans te beïnvloeden; zo hebben we invloed kunnen hebben op de verkiezingsprogramma's. Ook is het platform Vaderschap opgericht om de maatschappelijke verandering verder vorm te geven. Er zijn veel wetenschappers, opiniemakers en organisaties die kennis hebben over vaderschap, zorgende vaders, werkende moeders en

vaderschapsverlof. Door hen te verbinden, kunnen we een grotere stem krijgen in het publieke debat en de maatschappelijke druk op politiek en werkgevers vergroten. Toen Vader zoekt verlof (pagina 40, red.) werd gelanceerd, zagen we kansen om het platform te versterken en zijn we samen verder gegaan.

Mannelijke en vrouwelijke rolmodellen, vooruitstrevende werkgevers, young professional-organisaties, vooraanstaande wetenschappers en journalisten zijn welkom bij het platform. Het kan gebruikt worden voor het delen van informatie en ervoor zorgen dat onze verhalen verder worden verspreid en we nieuwe doelgroepen bereiken. We kunnen samen evenementen organiseren, opiniestukken schrijven en inbreng verzorgen voor media.

Het doel van het platform Vaderschap is drieledig: 1) om onderling kennis uit te wisselen voor interne en externe kennisvergaring; 2) om de politieke agenda's van beleidsmakers te beïnvloeden; en 3) om vanuit verschillende hoeken kennis en verhalen te verspreiden, waardoor het onderwerp op de publieke agenda blijft

staan, met uiteindelijk maatschappelijke verandering tot gevolg.

Ook zet de Alliantie in op onderzoek. Nieuwe cijfers over zorgvriendelijk werkgeverschap, de opinie van Nederlanders over de uitbreiding van het vaderschapsverlof en de perceptie van vaders van het vaderschap zorgen ervoor dat het onderwerp op de politieke agenda blijft staan.

Daarnaast hebben we het pleidooi 'Vooruit met Vaderschapsverlof' gepubliceerd, waarin we pleiten voor de invoering van een uitgebreid vaderschapsverlof waarvan iedereen profiteert: kinderen, vrouwen, mannen, werkgevers en de samenleving als geheel. Voor het slagen daarvan zijn acht kritische succesfactoren, gebaseerd op onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen, vrouwenemancipatie en betrokken vaders. Met dit pleidooi zoeken we brede steun voor de uitbreiding van betaald vaderschapsverlof, bij maatschappelijke organisaties en politieke partijen.

Het pleidooi is te downloaden op de website van Rutgers: rutgers.nl. Voor meer informatie, neem contact op met i.smit@rutgers.nl.

Vader Zoekt Verlof

Lauren Smits

Vader Zoekt Verlof is een platform dat zich inzet voor beter partnerschapsverlof in Nederland. Vader Zoekt Verlof is begonnen als campagne en ontstaan uit een idee van Doetank PEER, Emancipator, DWARS, Jonge Democraten, Jonge Socialisten in de PVDA en FNV Jong. Eind 2016 is Vader Zoekt Verlof samengegaan met het Platform Vaderschap van stichting Rutgers.

Op initiatief van Emancipator namen in januari 2016 Doetank PEER, DWARS, Jonge Democraten, Jonge Socialisten en FNV Jong deel aan de werkgroep emancipatie. Deze werkgroep kwam voort uit de actie die DWARS, Jonge Democraten en Jonge Socialisten organiseerden als reactie op de aanrandingen in Keulen en seksueel geweld tegen vrouwen in het algemeen. Jongens liepen in rokjes over straat om te laten zien dat je er niet “om vraagt” als je in een kort rokje loopt en dat mannen op dit punt solidair zijn met vrouwen.

Hieruit ontstond het idee om vaker dit soort acties te doen, in het bredere thema van mannen en emancipatie. Een van de volgende acties was Suit Supply Reversed,

waarmee de Suit Supply-reclames en in het algemeen de manier waarop vrouwen in de media worden getoond aan de kaak werden gesteld.

Een van de grotere acties van de werkgroep was Vader Zoekt Verlof. Op vaderdag 2016, 19 juni, werd via sociale media de website gelanceerd. Vader Zoekt Verlof kwam voort uit het besef onder veel jonge mannen en vrouwen in de werkgroep dat onze generatie er behoefte aan heeft een ‘normale ouder’ te kunnen zijn. Wij willen naast ons werk voor onze kinderen kunnen zorgen, zonder daarin gebonden te zijn aan gendernorm-atieve rollen die voorschrijven dat de man werkt en de vrouw zorgt (en daarnaast eventueel werkt), of, in mildere vorm, dat de

man wel zorgt maar de vrouw altijd hoofdverantwoordelijke blijft. Wij zijn een generatie die samen wil opvoeden: met beide of alle ouders. De overheid zou ons daarin vrijheid moeten geven en niet voor mannen andere regelingen treffen dan voor vrouwen. Herstellen van de zwangerschap moet losstaan van zorg in de eerste maanden van het leven van de baby. Wij geloven sterk dat dit van belang is in een maatschappij die vrouwenemancipatie, mannenemancipatie en lhbt-emancipatie wil versterken. Onze droom is dat gender en seksualiteit uiteindelijk geen restricties of verwachtingen meer veroorzaken wat betreft de manier waarop je je ouderschap invult.

Op de website van Vader Zoekt Verlof vind je foto's en verhalen van vaders (en andere mensen die geen zwangerschapsverlof krijgen, zoals de vrouwelijke partner van een zwangere vrouw) over hun ouderschap en waarom zij willen dat er meer vaderschapsverlof komt in Nederland. De

website is hét antwoord op de vraag wat mannen er eigenlijk van vinden, en of zij het wel willen – het antwoord is: ja! De website laat deze mannen aan het woord en is een verzameling van de verschillende persoonlijke en maatschappelijke redenen waarom vaders meer verlof willen.

In de herfst van 2016 is besloten de website van Vader Zoekt Verlof samen te laten gaan met het Platform Vaderschap (pagina 38, red.), waarin organisaties en experts die vóór meer vaderschapsverlof zijn hun krachten bundelen. Vaders, experts en organisaties staan nu samen op één website, waardoor de verbinding tussen hen meer geborgd is en de bezoeker alle verschillende kanten van het verhaal samen onder één dak kan vinden.

In het voorjaar van 2017 is deze nieuwe website gepresenteerd op het evenement Nooit Meer Papadag in de Balie. Sindsdien zijn de website, sociale media en de acties in beheer van Rutgers. Meer informatie: www.vaderzoektverlof.nl.

Waar staat papa?

Renske Keizer

Foto: Dirk Gillissen

Renske Keizer is bijzonder hoogleraar Pedagogiek, in het bijzonder de rol en pedagogische betekenis van vaderschap, aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen van de UvA. Dit is een bewerkte versie van haar oratie, die eerder verscheen in het Tijdschrift Sociologie (2016, 12:2).

Waar staat papa? Wanneer we praten over opvoeding, dan denken we in eerste instantie aan moeders. In het onderzoek heeft zich de afgelopen jaren echter wel een kentering voorgedaan. Waar vader lange tijd langs de spreekwoordelijke pedagogische zijlijn stond, is hij, door diverse maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen, een steeds centralere positie in gaan nemen. Dit blijkt uiteraard alleen al uit de aanstelling van een hoogleraar vaderschap. Twee maatschappelijke ontwikkelingen hebben vooral geleid tot meer onderzoek naar de rol van de vader.

Ten eerste zijn dat de gestegen echtscheidingspercentages. Vanaf de jaren zestig steeg overal, met Amerika voorop, het percentage huwelijken dat in een scheiding eindigde. In Neder-

land scheidde er rond 1960 jaarlijks twee per duizend gehuwden. In 1980 waren dat er gemiddeld 7,5, en in 2014 ruim tien. Bij meer dan de helft van de scheidingen in Nederland zijn minderjarige kinderen betrokken. De meeste van deze kinderen blijven na de scheiding bij hun moeder wonen. Daardoor groeit een aanzienlijk aantal kinderen op zonder vader of zonder frequent contact met hun vader.

Deze gezinnen werden op een aantal levensuitkomsten vergeleken met intacte gezinnen. De onderzoekers kwamen tot de conclusie dat het met de kinderen die opgroeiden zonder vader naar verhouding veel minder goed ging. Door deze bevinding werd er voor het eerst echt op grote schaal aandacht geschonken aan de rol van de vader. De gedachte was: als het

met kinderen in gezinnen waar vader ontbreekt relatief slechter gaat, wat is het dan aan de vader en de aanwezigheid van vader, dat zorgt voor gunstige uitkomsten voor kinderen? Met andere woorden: op welke wijze levert vader een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van zijn kind?

Naast de gestegen echtscheidingspercentages, steeg sinds de jaren zestig ook de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen, met als gevolg dat er in de opvoeding thuis meer ruimte ontstond voor vader. Door meer egalitaire opvattingen over de taakverdeling en over wat een vader behoort te doen, verschoof de opvatting omtrent 'een goede vader' steeds meer van de traditionele kostwinner naar een betrokken vader die een aanzienlijk deel van de opvoedtaken voor zijn rekening neemt.

Naar aanleiding van de gestegen arbeidsmarktparticipatie van vrouwen en de meer egalitaire genderrolopvattingen, gingen onderzoekers zich richten op de vraag op welke wijze vaders invulling geven aan hun rol. Welke taken nemen vaders op zich? Hoeveel tijd spenderen vaders aan de opvoeding van hun kinderen? Studies toonden dat de gemiddelde vader in de loop van de jaren meer tijd is gaan besteden aan zijn kinderen. Met de stijging in het aantal uren dat vader besteedt aan zijn kinderen, is de focus in het onderzoek naar de rol van de

vader in de ontwikkeling van zijn kind ook verschoven. Van oudsher richtten deze studies zich op de invloed van vader als kostwinner en als meer secundaire opvoeder. Tegenwoordig is er meer aandacht voor de rol die vader in de dagelijkse opvoeding speelt, de manieren waarop vader invulling geeft aan het ouderschap en hoe dit samenhangt met de sociaal-emotionele, cognitieve en gedragsontwikkeling van zijn kind.

Veel onderzoekers zijn van mening dat vaders de ontwikkeling van hun kinderen op een unieke manier beïnvloeden. Deze wetenschappers stellen dat vaders als brug fungeren naar de sociale wereld, dat ze kinderen stimuleren om te exploreren, om te interacteren met anderen buiten de familie, hen angst voor of onwennigheid voor het onbekende doen overkomen en op gecontroleerde wijze leren om risico's te nemen. Studies laten dan ook zien dat vaders, vaker dan moeders, spelletjes spelen die ruw, spannend en uitdagend zijn, het zogenaamde 'rough-and-tumble play'. Daarnaast toont onderzoek dat vaders een ander taalgebruik hanteren dan moeders. Waar moeders hun taalgebruik vaak aanpassen aan het niveau van het kind, hanteren vaders vaker complexere zinsconstructies, moeilijkere woorden en meer gebiedende wijs. Weer ander onderzoek toont dat va-

ders een uniek rolmodel zijn voor zoons en dochters; vaders die betrokken zijn bij de opvoeding van hun kind, hebben een grotere kans om een zoon te hebben die ook een aanzienlijk aandeel in de zorgtaken heeft en een dochter die actiever is op de arbeidsmarkt.

Het algemene patroon dat in de literatuur wordt gevonden is dat vaders die relatief sterk betrokken zijn bij de opvoeding, een goede band hebben met hun kind, veel stoeien, veel praten met en voorlezen aan hun kinderen en een relatief groot aandeel hebben in de zorgtaken voor hun kinderen, kinderen hebben die betere schoolresultaten behalen, meer vrienden hebben en populairder zijn op school, minder probleemgedrag vertonen en een hogere zelfwaardering rapporteren. Maar zijn deze resultaten enkel voorbehouden aan vaders? Hebben vaders een ‘unieke’ invloed? Er zijn wetenschappers die menen van niet. Zij denken dat verschillen in resultaten voor vaders en moeders slechts een reflectie zijn van verschillen in rolverdeling tussen ouders, en niet een reflectie van echte verschillen tussen vaders en moeders.

Volgens verschillende onderzoekers hangt de invloed die ouders hebben op de ontwikkeling van hun kind dan ook niet zozeer af van het geslacht van de ouder, maar veel meer

van de genderrol die op zich wordt genomen. Effecten die nu worden toegeschreven aan de vader moeten volgens de onderzoekers eigenlijk worden toegeschreven aan de ouder die meer de

“Verschillen tussen vaders en moeders zijn slechts een reflectie van verschillen in rolverdeling”

secundaire opvoedrol voor zijn of haar rekening neemt. Verschillen in de invloed van de betrokkenheid van vaders en moeders zouden dan ook afhangen van de context; deze verschillen worden verondersteld het grootst te zijn in gezinnen met een traditionele verdeling van taken, en het kleinst in gezinnen met de meest egalitaire verdeling.

Onderzoek naar de rol van de vader in de ontwikkeling van het kind richt zich bovendien nog te vaak enkel op deze twee figuren, de vader en zijn kind. Deze enge blik beperkt ons in ons begrip van de rol die vader speelt in de ontwikkeling van het kind. Verschillende onderzoekslijnen suggereren namelijk dat vader-kindrelaties afhankelijk zijn van relaties tussen vader en moeder, tussen moeder en kind en relaties buiten het gezin. Recent onderzoek toont dat vaders een complementaire of beschermende invloed kunnen hebben in de context van het bredere gezin. Andere studies laten zien dat

moeders een poortwachtersrol vervullen en de betrokkenheid van vader bij het kind kunnen aanmoedigen of juist tegenhouden. Ook hebben onderzoekers laten zien dat de aanwezigheid en het gedrag van stiefvaders een sterke invloed heeft op de betrokkenheid van de biologische vader. Deze bevindingen onderstrepen het belang van oog hebben voor de bredere familiecontext waarin vader en kind zich begeven.

Het meeste onderzoek dat ik tot dusverre heb aangehaald heeft zich gericht op de invloed van vaders op het jonge kind. Deze focus is kenmerkend voor de gehele vaderschapsliteratuur. Dat is opmerkelijk; de rol van de vader en de invloed die vaders op de ontwikkeling van hun kinderen kunnen hebben, stopt immers niet wanneer kinderen naar school gaan. Ik ben van mening dat de nadruk op de invloed van vader op de jonge jaren van het kind een belangrijke tekortkoming is in de literatuur.

Ten eerste leidt de blik op het jonge kind namelijk waarschijnlijk tot een onderschatting van de invloed van vaders. Ondanks dat leeftijdsgenoten steeds belangrijker worden naarmate een kind groter wordt en de (pre)puberteit bereikt, suggereert onderzoek dat de betrokkenheid van vaders relatief (ten opzichte van moeders) belangrijker wordt in de adolescentiefase ten opzichte van de kinderjaren. Ten

tweede is het mogelijk dat verschillen in de positieve (en negatieve) invloeden van vaders over tijd groter worden. De timing en de condities waaronder eerdere levensloopgebeurtenissen en gedragingen zich afspelen kunnen een kettingreactie van ervaringen, gedragingen en uitkomsten met zich meebrengen voor individuen en gehele families. Dit langetermijnperspectief op de rol van vaders in de ontwikkeling van kinderen kan zeer waardevol zijn voor het begrip van de instandhouding van ongelijkheid en ook voor het creëren van effectief sociaal beleid.

Tot op heden is de vraag wanneer vaders de grootste invloed hebben op de ontwikkeling van hun kind nog maar mondjesmaat onderzocht. Het meeste onderzoek richt zich op de vragen wat de vader doet en welke invloed dat heeft op de ontwikkeling van het kind. Onderbelicht zijn de omstandigheden waaronder de invloed van vaders op de ontwikkeling van hun kind het grootst dan wel kleinst is. Tot op heden is er weinig oog geweest voor de bredere context waarin vaders opereren – context die het gedrag van vaders en hun invloed op de ontwikkeling van het kind kan beïnvloeden. Ik wil als hoogleraar vaderschap vooral de nieuwsgierigheid naar dit vraagstuk aanwakkeren.

Verder lezen

Websites, blogs, fora en facebookpagina's voor vaders

Alleenstaande vader: 'Eén vader is meer dan 100 schoolmeesters'

Lauren Visser, sinds 2013 | www.alleenstaandevader.wordpress.com | Alleenstaande vader is een blog van alleenstaande vader Lauren Visser. Hij deelt persoonlijke ervaringen van zichzelf en andere alleenstaande vaders, nieuws, interessante informatie over (alleenstaand) vaderschap en handige links.

Het leven van een papa: 'Ervaringen voor papa's van papa's'

Sinds 2014 | www.hetlevenvaneenpapa.nl | Het leven van een papa is een online platform met ervaringen, reviews, weetjes, tips en acties van papa's en is opgezet uit een behoefte aan informatie speciaal voor vaders.

Huismannen: 'Dé plek voor de zorgvader'

Sinds ca. 2001 | www.huismannen.nl | Huismannen.nl is een platform voor mannen die zorg- en opvoedingstaken verrichten en probeert om de maatschappelijke acceptatie van 'huisman-

nen' en 'zorgvaders' te vergroten. Op de website is veel informatie te vinden maar ook opiniestukken, columns en praktijkervaringen, praktische huishoudelijke en opvoedkundige tips en links.

IkVader: 'Het avontuur van je leven'

Henk Hanssen, sinds 2000 | www.ikvader.nl | Columns, adviezen, recensies en tips, boeken over vaderschap, workshops en lezingen. IkVader wil mannen informeren over opvoeding en hen inspireren. Daarbij draait het om de balans tussen 'ik' en 'vader': tussen persoonlijke vrijheid en ontplooiing, en vaderschap en zorg.

Meer dan gewenst: 'Het platform voor holebi's met een kinderwens'

www.meerdangewenst.nl | Meer dan Gewenst is de Nederlandse stichting voor roze ouderschap. De stichting zet zich in voor LHBT's die een gezin wensen of hebben. Op de website is nieuws te vinden, een overzicht van activiteiten voor roze (wens)ouders, medische en juridische informatie, oproepjes, ervaringen, boeken en films.

Trotse vaders: 'Een site door vaders voor vaders'

www.trotsevaders.nl | Trotse vaders, zusterwebsite van Trotse moeders, is een online magazine voor (aanstaande) vaders. Hier gaat het over vaderschap, over kinderen en over alles wat een (aanstaande) vader tegenwoordig bezighoudt. Behalve eropuittips biedt de website ook informatie over financiën, gezondheid en koken, de opvoeding van kinderen en de relatie met een partner. Daarnaast opiniestukken, nieuws, interviews en recensies.

Vaderschap: 'Van vader voor vaders'

Sinds ca. 2003 | www.vaderschap.org | Vaderschap.org is een online forum met ca. 8500 leden, waar vaders vragen kunnen stellen, informatie en ervaringen kunnen delen en gesprekken en discussies kunnen voeren. Daarnaast zijn er artikelen te vinden en boeken over vaderschap.

Vaderland: 'Hét online magazine voor vaders'

www.vaderland.nl | Vaderland is een online magazine dat een praktische gids wil zijn voor vaders die hun eigen weg zoeken. Vaderland publiceert dagelijks tips, trips, tricks en gadgets. "Aan de slag en geen gezeur, u heeft het er zelf naar gemaakt."

Vaders aanwezig: 'Over het belang van vaderschap'

www.vadersaanwezig.nl | Vaders aanwezig is een initiatief van het Hendrik Pierson Fonds, het fonds voor alleenstaande ouders en hun kinderen. Het Fonds investeert in activiteiten die het belang van vaderschap op de kaart zetten. Op de website is informatie te vinden over wetgeving en politiek, rechtshulp, recente onderzoeken naar vaderschap, initiatieven voor vaders en rond vaderschap en boeken over en voor vaders.

En verder...

De vader-pagina
www.facebook.com/voetstuk
ca. 230 likes

Vader van twee kinderen
www.facebook.com/vadervantwee kinderen
ca. 135 likes

Vader's liefde
www.facebook.com/vadersliefde
ca. 430 likes

Vaders voor vaders
www.facebook.com/vadersvvaders
ca. 460 likes

Meer lezen?
www.emancipator.nl